



Ina Dammanprijs 2020 naar Museum Het Hannemahuis

Harlingen beschikt over een magische driehoek. Vanaf de Voorstraat wordt deze gevormd door Museum Het Hannemahuis, met schuin daartegenover het geboortehuis van Simon Vestdijk en in de punt van de driehoek, als 'dritte im bunde' het beeld van Anton Wachter, de blik recht vooruit, beide huizen vanuit de ooghoeken overziend. De oudste rechten vallen toe aan het geboortehuis waar Simon werd geboren op 17 oktober 1898. Het Museum opende haar deuren in 1957 en in de vroege meidagen van 1973 nam Anton Wachter, de eeuwige alter ego van de jonge Vestdijk onder grote belangstelling zijn plaats in op de kruising van de Voorstraat en de Simon Stijlstraat. Elf jaren heeft Anton geduldig gewacht op een eigen kamer voor zijn geestelijk vader in het Hannemahuis, waarin ooit Leendert Hannema, niet zonder schuldbesef, jenever had gestookt. Op 5 mei 1984 was het zover dat de Harlingse burgemeester Steenbeek samen met Mieke Vestdijk de Vestdijkkamer feestelijk openden door plaatsing van hun handtekening in het gastenboek. De centjes waren toereikend toegestroomd vanuit velerlei richtingen voor de inrichting en beveiliging maar bovenal voor de aankoop van de bijzondere Vestdijkcollectie van Herman Jonker uit Den Haag. Daisy Wolthers, werkzaam bij het toenmalige Letterkundig Museum had getipt dat deze Haagse heer zijn prachtige Vestdijkverzameling van de hand deed. De collectie bevatte onder meer alle werken van Vestdijk in eerste druk, verschillende curiosa én brieven aan, van en over Vestdijk. Onder deze eerste drukken bevond zich uiteraard ook *Terug tot Ina Damman*. De opening moet voor Anton Wachter een bijzonder moment zijn geweest exact 50 jaar nadat hij en Ina door hun schepper tot leven waren gebracht in het oerboek *Kind tussen vier vrouwen*. Mieke Vestdijk vermeerderde de feestvreugde door schenking van Simons doopjurk en de cappa die doctor Vestdijk om de schouders was gelegd aan de Rijksuniversiteit van Groningen. Even later verhuisde ook de tuinbank uit het ouderlijk huis van de Vestdijks aan de Harlingse Zuidoostersingel naar de tuin van het Hannemahuis.

Op die gedenkwaardige Bevrijdingsdag in 1984 was het alom feestgedruis in de 'Stad aan de wadden'. Niet alleen vierde Harlingen op die dag haar 750 jarig bestaan, ook werd aansluitend aan de opening van de Vestdijkkamer in de Grote Kerk al de vierde Anton Wachterprijs uitgereikt aan Tessa de Loo voor haar debuut *De meisjes van de suikerfabriek*. Bij dit alles speelde het nu scheidend Centraal Comité 1945 een regisserende en faciliterende rol. Het maakte van Harlingen een *Vestdijkstad*, eerst door de plaatsing van het gedenkbord aan de gevel van het geboortehuis van Vestdijk, vervolgens door de aanbidding van het bronzen beeld van Anton Wachter, en door de instelling van de tweejaarlijkse Anton Wachterprijs voor debuterend talent en ten slotte door de aankoop van de exclusieve Jonkercollectie voor een permanente expositie in de Vestdijkkamer. Buitenstaanders zullen het verband tussen het Centraal Comité '45 en Vestdijk wellicht niet direct kunnen leggen, maar kenners van zijn werk weten wel beter. Oorlog, verzet en verwerking daarvan zijn voor hem zo zeer een grenservaring geweest dat



dit in zijn werken een grote rol speelt. Denk aan zijn gedichten in *Gestelsche liederen*, aan zijn romans *Else Böhler Duits dienstmeisje*, *Pastorale 1943*, *Bevrijdingsfeest*, *De schandalen*, *Het genadeschot* en *Het spook en de schaduw*.

Vandaag eert het bestuur van de Vestdijkkring Museum Het Hannemahuis voor de instandhouding en ontwikkeling van de Vestdijkkamer door de jaren heen. Nooit eerder ging de Ina Dammanprijs naar een instelling. Het werd tijd: een literaire plek voor herinnering aan een schrijver is belangrijk cultureel bezit. Steeds stond het museum open voor vernieuwing en uitbreiding van de collectie. In 2008 werd met hulp van de leraar Nederlands Pieter van Exter de kamer heringericht. Belangrijke toevoeging was de voordracht van het gedicht 'Stad aan de wadden'. Komt de nietsvermoedende bezoeker binnen het bereik van de bewegingsmelder, dan start de geluidsopname met de sonore stem van de dichter zelf. Intussen kan de museumbezoeker de werktafel en de bureaustoel van Vestdijk aanschouwen waaraan hij veelvuldig en lang in zijn Doornse villa gezeten heeft. Fraai is de schenking twee jaar geleden door de familie Vestdijk. Jeanine Otten van collectiebeheer registreerde het nuchter onder objectnummer 5899:

Het kistje is van mahoniehout, heeft aan de bovenkant van het scharnierend deksel een koperen hengsel en aan de zijkanten twee haakjes, aan de voorkant een sleutelgat. De binnenkant van het deksel is bekleed met groen fluweel, met in geel geborduurde initialen SV. De inhoud van het kistje bestaat uit 3 penseeltjes, 1 spateltje en 1 ruitvormig vijltje, 1 rolletje gipsverband, 1 monsterdoosje medicijn 'Neo-Hombreol', 14 glazen stopflesjes waarvan twee met een etiket van een Harlinger apotheek, 3 flesjes met kurken dop, en 1 flesje met zwarte kunststof dop, 7 buisjes tabletten en poeders, en 1 plat doosje met 3 slaappillen 'Quadro-Nox', 1 wit aardewerken zalfdoosje.

Ga het zien dat medicijnkistje van de schrijvende dokter Vestdijk. Hij kreeg het in 1927 cadeau bij zijn afstuderen. Loop aansluitend eens de Vestdijkwandeling door het pittoreske stadje, beschikbaar in een digitale versie, maar ook in de rijk geïllustreerde brochure van het Hannemahuis. U komt dichterbij een bijzondere schrijver die volgend jaar op 23 maart 50 jaar geleden is overleden. In de Vestdijkkamer leeft zijn herinnering voort...

Wilbert van Walstijn